

เที่ยวได้

ชมศิลปะศรีวิชัยที่สุราษฎร์ฯ แวะไหว้ท่านพุทธทาส ที่วัดสวนโมกข์ ลงเรือเฟอร์รี่ไปเที่ยวเกาะสมุย

อัมพร ศิลปเมธากุล¹

เที่ยวได้ครั้งนี้ จะพาท่านผู้อ่านไปสุราษฎร์ธานี เมืองคนดีศรีใต้ ก่อนไปต้องสืบค้นหาข้อมูลแหล่งของดีของจังหวัดนี้กันก่อน เพื่อให้การเที่ยวได้ครั้งนี้

คุ้มค่าคุ้มเวลาในการเดินทาง จากคำขวัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานีบ่งบอกของดีมี “เมืองร้อยเกาะ เกาะอร้อย หอยใหญ่ ไข่แดง แหล่งธรรมชาติ”

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงแหล่งของดีที่มีชื่อเสียงตามที่ระบุไว้ในคำขวัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แผนกวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะมีพื้นที่อยู่บนแผ่นดินใหญ่ของไทยอยู่ติดกับจังหวัดนครศรีธรรมราช พื้นที่จังหวัดยังรวมเอาเกาะน้อยใหญ่ในอ่าวไทยอีกมากมาย จนได้ขึ้นชื่อ **“เมืองร้อยเกาะ”** และเกาะที่มีชื่อเสียงระดับโลกคือ เกาะสมุยที่มีชายหาดริมทะเลขาวสะอาดและที่ว่างลาดกว่าใครคือโรงเรียนสอนฝึกลิงอันลือชื่อ

ไปถึงสุราษฎร์ธานีต้องไม่พลาดทาน **“เงาะโรงเรียน”** ลูกกลม เปลือกบาง สีสวย รสชาติเป็นที่ติดอกติดใจ เงาะโรงเรียนที่อำเภอบ้านนาสาร ทำให้ชาวสวนมีรายได้เป็นกอบเป็นกำมายาวนาน นอกจากเงาะอร่อยแล้วยังมีหอยนางรมลูกโตๆ เรียกว่า **“หอยตะไกรถม”** เป็นที่ชื่นชมของคนชอบอาหารทะเลสดเป็นอย่างมาก คนที่ชอบของเค็มก็ต้องไม่พลาด **“ไข่เค็มไชยา”** ที่วางขายตามแผงริมทางอันยาวเหยียด ไข่เค็มที่นี้น่าสนใจ เขาหุ้มเปลือกไข่ไว้ด้วยดินและๆ สีดำ แต่ไข่ข้างในเขาแดงดีจัง

ถิ่นนี้ยังเป็น **“แหล่งธรรมะ”** ซึ่งผู้เขียนตั้งใจกล่าวถึงในการท่องเที่ยวได้ในครั้งนี้ คนสุราษฎร์ธานีนิยมสร้างวัดมาตั้งแต่สมัยอดีตกาล จึงมีทั้งวัดและมีทั้งคนที่ปฏิบัติธรรมอย่างจริงจังและยังได้รับการยกย่องสรรเสริญศรัทธาของคนไทยและคนต่างประเทศ คือท่านพระพุทธรูปทาสกิกุ นั่นเอง นอกจากนี้ยังมีการสร้างสรรค์วัดที่กลายมาเป็นงานสถาปัตยกรรมล้ำค่าอีกคือ การสร้างพระบรมธาตุไชยา ที่นักท่องเที่ยวควรค้นหาไปให้ถึง

วัดพระบรมธาตุไชยา เป็นตัวอย่างสถาปัตยกรรมที่สร้างแบบศิลปะไทยสมัยศรีวิชัย สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 13-14 ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้ข้อมูลว่า เมื่อในอดีตกาล มีอาณาจักรที่เจริญรุ่งเรืองอยู่ในภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทยยาวไปจนถึงหมู่เกาะชวาในประเทศอินโดนีเซียที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะแบบคุปตะและหลังคุปตะของอินเดีย จากการค้นพบหลักฐานที่เป็นพระพุทธรูปในประเทศไทยพบว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกับสถาปัตยกรรมที่พบในหมู่เกาะชวาและสุมาตรา

ของประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นการสร้างตามความเชื่อในพระพุทธรูปศาสนาลัทธิมหายาน นักวิชาการจึงเรียกชื่อ อาณาบริเวณนี้ว่า **“อาณาจักรศรีวิชัย”** และให้ชื่อผลงานศิลปกรรมที่ค้นพบในดินแดนแถบนี้ว่า **“ศิลปะแบบศรีวิชัย”** และพระบรมธาตุไชยา ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเจดีย์หรือเจดีย์หินในเกาะชวา ในประเทศอินโดนีเซีย จึงเป็นหลักฐานที่ยืนยันศิลปะแบบศรีวิชัยได้เป็นอย่างดี

เจดีย์หรือธาตุที่พระบรมธาตุไชยา มีการทำยอดสถูปตามแบบศรีวิชัยคือมียอดเล็กมากมายล้อมรอบเจดีย์องค์ใหญ่ตรงกลาง เป็นแบบอย่างที่โดดเด่นที่สุดของศรีวิชัย ตัวฐานเจดีย์เตี้ย รองรับอาคารย่อมุมและมีมุขยื่นออกมาทั้ง 4 ทิศ เป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปหรือพระโพธิสัตว์ โดยตอนบนของอาคารในฐานเจดีย์มากมายหลายองค์ มีซุ้มประดิษฐานรูปพระ ประดับด้วยลวดลายเครือเถาและภาพสัตว์ ซึ่งเป็นพาหนะของพระโพธิสัตว์ ได้แก่ สิงห์ ม้า นกยูง เป็นต้น บนยอดของเจดีย์ต่างๆ ทำเป็นสัญลักษณ์ของพระพุทธรูปเจ้าตามแบบลัทธิมหายาน ซึ่งเชื่อกันว่ามีอยู่หลายองค์ และวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างโดยทั่วไปใช้เป็นอิฐแบบฝนด้านหน้าเรียบ ทำด้วยศิลาแลงฉาบปูน ประดับตกแต่งลวดลายปูนปั้นและภาพแกะสลักหิน

ภาพที่ 2 พระบรมธาตุไชยา อำเภอยาไชย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ส่วนประติมากรรมแบบศรีวิชัย มีการสร้างรูปพระพุทธรูป พระโพธิสัตว์ พระพิมพ์ดินเผา และพระพิมพ์ดินดิบ พระพุทธรูปเหล่านี้ ได้อิทธิพลมาจากเมืองปาละเสนาของอินเดีย ที่มีลักษณะเด่นคือ พระพุทธรูปมีพระพักตร์รูปไข่ยาวมน พระวรกายสูง สะอิดสะเอ้ง พระขนง พระเนตร พระนาสิก พระโอษฐ์ และพระกรรณ มีเส้นคมชัด สวยงาม พระพุทธรูปนิยมทำเป็นรูปแบบนั่งขัดสมาธิหรือเรียกว่าปางมารวิชัย และมักประทับนั่งบนฐานนาคปรกตัวนาคเป็นศิลปะแบบศรีวิชัยโดยเฉพาะคือมีลักษณะเป็นงูแผ่พังพานคล้ายงูในธรรมชาติรอบองค์พระพุทธรูป

รูปพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ที่ค้นพบที่อำเภอไชยา เป็นงานพุทธศิลป์ในลัทธิมหายานที่ได้รับมาจากอินเดีย โดยเฉพาะในสมัยราชวงศ์ปาละและเสนา ได้รับคำยกย่องว่าสวยงามที่สุดที่มีการค้นพบในประเทศไทย เป็นศิลปะวัตถุที่แสดงให้เห็นความงามตามหลักสุนทรียศาสตร์ของอินเดียคือการยื่นเอียงสะโพกในท่าตรีภังคะ หรือการเอียงสะโพกไปด้านใดด้านหนึ่งตามแบบประติมากรรมของอินเดีย

ภาพที่ 3 พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรที่ค้นพบที่อำเภอไชยา

หลังจากไปชมงานศิลปะ สถานที่ต่อไปที่ควรแวะคือวัดสวนโมกข์ วัดที่สร้างเพื่อเป็นแหล่งฝึกธรรมะของพระนักพัฒนา คือพระพุทธรักษาสิกขุ เมื่อเข้าไปในวัดสิ่งที่จะได้มาคือ การสร้างสมองและปัญญาให้แจ่มใส ด้วยการไปอ่านคำกลอนที่ท่านพุทธทาสได้แต่งไว้ ที่ให้ทั้งคติสอนใจและธรรมะในศาสนาที่วัดนี้ท่านพุทธทาสได้สร้างไว้เมื่อปีพุทธศักราช 2502 เป็นต้นมา ปัจจุบันท่านมรณภาพไปแล้ว แต่ยังมีรูปปั้นของท่านเสมือนตัวจริงไว้ให้บูชา ภายในวัดมีต้นไม้ใหญ่น้อยร่มรื่นไปหมด ต้นไม้ใหญ่สีเขียวงามตาและเมื่อเข้าไปใกล้ได้ต้นไม้จะเห็นแผ่นสีขาวยาวไปตามต้นต่างๆ แผ่นเหล่านี้มีคำกลอนสอนใจติดไปตลอดแนวทางเดินทั่วทั้งวัด อ่านไปด้วย เดินไปด้วย เพลิดเพลินไป กลอนที่ท่านพุทธทาสแต่งไว้แทรกด้วยปัญญาในการสอนธรรมะให้คนได้เป็นอย่างดี ดังกลอนตัวอย่างที่นำมาให้อ่านด้านล่างนี้

ความสุข
 ความเอื้อ ความสุข
 4 ครั้ง จาก คนชอบใจ ไม่รังเกียจ
 "แก่ก็สุข, มีก็สุข, ตกเวลา"
 แต่ถูกใจ ๓ แห่ง ปีใดเจอ ๑
 ดีใจเขา ตรีภังคะ, ก็หน้าสุข,
 ที่มันเผา เจอก็ "สุข" หรือเขี้ยวได้
 เขี้ยวสุข สุขเหนือ อ่อนเนื้อใจ
 มีสุขเป็น "หรือ" สุขใหม่ 4 นี้เป็น ๑๖ ๕

รูปที่ 4 รูปท่านพุทธทาสสิกขุ กลอน "ความสุข" และกลอน "มองแต่แง่ดีเถิด" ที่ท่านแต่งไว้

มองแต่เงัด้เ็ด.

เงัด้เ็ด ส่วน เคอบ๊อ บ่อห้วเงา
คองเล็อกเงา ส่วนห่ีด้เ็ด เอม่เ็ด
เม็นประเ็ชชน่ โลกบ๊อ บ่งน่ด
ส่วนห่ีด้เ็ด คอไปรู้ ขอบเพเคอ .

คณาคณ ม่ีด้ โดปส่วนเล็อ
คองม่วเ็ชปอ ค่นนห สหอบเล็อ
เหม็อเ็ชยวทวนหอดเ็ชทอเพล่วล
ม่ีกน่คเคอ มองแต่ด้ มีคณคอง ๔

พจนนวิญญูเ็ช

ภาพที่ 5 น้องอาร์มกำลังชื่นชมหินใหญ่ในน้ำใส ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวหินตาหินยาย

หลังจากไหว้พระขอพรอย่างอ้อมอกอ้อมใจแล้ว
สุดท้ายถ้ามีโอกาสไปที่สุราษฎร์ธานีอีกสักวันสองวัน
ก็ควรจะลงเรือเฟอร์รี่ไปที่วัดต่อที่เกาะสมุย เกาะที่มี
หาดทะเลขาวสวย และมีฝรั่งนักท่องเที่ยวมากมาย
คล้ายกับที่พัทยาและภูเก็ต

การเดินทางไปเกาะสมุย ไม่ได้ยุ่งยากนัก แต่
ต้องตรวจสอบเวลาในการเดินทางให้ดี ถ้าเดินทางไป
ทางเรือ ต้องคอยเวลาที่เรือเทียบท่ามารับผู้โดยสาร
ขึ้นลงที่ดอนสักกับท่าเรือหน้าทอน การเดินทางทาง
เรือไปใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ถ้าต้องการกลับใน
วันเดียวกันควรขึ้นเรือตอนเช้าตรู่เพื่อจะได้เที่ยวบน
เกาะให้ทั่วถึงและเดินทางกลับทันเรือเที่ยวสุดท้ายใน
ตอนเย็น เมื่อไปถึงสมุย แหล่งท่องเที่ยวมีหลายที่
เช่น ไปดูโรงเรียนสอนฝึกยิงเก็บลูกมะพร้าว เที่ยว
ชมตัวเมือง เล่นน้ำที่ชายหาดเฉวง และแวะไปดูหิน
ตาหินยาย ที่มีหินก้อนใหญ่เรียงรายริมหาด
ดังภาพด้านล่างนี้

รูปที่ 6 เด็ก ๆ กำลังติดอกติดใจหินสวยน้ำใส ที่สมุย

การไปเที่ยวสุราษฎร์ธานีครั้งนี้ได้ทั้งความรู้
ได้เรียนรู้คุณธรรม และสุขใจไปกับธรรมชาติอัน
สวยงาม ถ้ามีโอกาสท่านผู้อ่านควรลองไปเที่ยวดูสัก
ครั้งหรืออาจไปหลายๆ ครั้ง นอกจากได้พักผ่อนแล้ว
ยังเป็นการช่วยเหลือคนไทย ทำรายได้ให้คนไทย และ
ท่านเองได้ประทับใจแบบไทย ๆ

